

Motie vreemd aan de orde van de dag: PFAS onze wateren uit en de rechtszaal in

Het Algemeen Bestuur van Waterschap Aa en Maas in vergadering bijeen op 10-10-2025, gelezen het waterbeheerplan 2022 – 2027 van waterschap Aa en Maas.

Constaterende dat:

- In Nederland de concentratie PFAS hoog ligt t.o.v. andere Europese landen – zie figuur 1.
- PFAS een negatief effect kan hebben op het **lichaam**^{1 2}.
- In het waterbeheerplan staat dat we in het oppervlaktewater PFAS aantreffen. De **negatieve gevolgen** worden steeds duidelijker door nieuwe wetenschappelijke onderzoeken. Ze hebben een **nadelige invloed** op de waterkwaliteit. De status van PFOS en PFOA is ondertussen gewijzigd naar **Prioritaire Stof (KRW relevant)**.
- De overheid de taak heeft om de leefomgeving te **beschermen** (Grondwet 21).
- Waterschappen al jaren oproepen tot een landelijk PFAS verbod. De motie “Laatste noodkreet van waterschappen voor PFAS verbod” breed werd gedragen door waterschappen, provincies en drinkwaterbedrijven, waarna de Unie van Waterschappen november 2024 mede namens Aa en Maas een **brandbrief** naar het Rijk stuurde³. In juni 2025 nam ook de VNG nog unaniem een motie aan voor een **landelijk** PFAS verbod⁴.

¹ <https://www.rivm.nl/pfas/vraag-antwoord>: Iedereen die in Nederland woont, heeft verschillende soorten PFAS in het bloed. Bij vrijwel iedere gemeten persoon is de hoeveelheid PFAS hoger dan de gezondheidkundige grenswaarde. We weten van sommige PFAS (Per- en polyfluoralkylstoffen) dat zij o.a. kunnen zorgen voor:

- een minder goed werkend immuunsysteem
- een hoger cholesterol
- een verandering in leverwaarden
- een lager geboortegewicht
- een hoge bloeddruk tijdens de zwangerschap en problemen tijdens de zwangerschap
- nier- en zaadbalkanker bij jarenlange, hoge blootstelling

Het maakt uit hoeveel PFAS iemand binnenkrijgt over de tijd. Bij een lange tijd en veel PFAS, is de kans groter dat gezondheidseffecten optreden.

² <https://www.rivm.nl/pfas/nieuwe-twi>: De EFSA(Europese Voedselveiligheidsautoriteit) heeft in 2020 een nieuwe studie afgerond waaruit blijkt dat PFAS(Per- en polyfluoralkylstoffen) schadelijker zijn dan al werd gedacht

³ <https://unievandwaterschappen.nl/wp-content/uploads/PFAS-brandbrief-waterschappen-aan-minister-lenW-13-november-2024.pdf>

⁴ <https://www.ad.nl/dordrecht/landelijk-pfas-verbod-komt-dichterbij-initiatief-van-dordrecht-krijgt-unanieme-steun~a82111c7/>

- Minister Madlener op 7 april 2025 een reactie stuurde waarin geen concreet actieplan noch enig voornemen tot een landelijk PFAS verbod stond opgenomen⁵.
- Het Rijk wacht op een Europees PFAS verbod. Diverse andere landen wachten niet af totdat er een Europees verbod komt. Zie figuur 2. Landelijke maatregelen zijn dus mogelijk⁶.
- In het waterbeheerplan staat dat we een stevig begin maken met de **(bron)aanpak** van de problemen met stoffen zoals PFAS in het oppervlaktewater. En dat we pleiten voor een **structurele aanpak** van opkomende stoffen op **nationaal niveau** (gelijk speelveld). Dit doen we **samen met andere waterschappen** en landelijke overheden en **spreken** we waar nodig **andere partijen aan** op hun verantwoordelijkheid.
- Aa en Maas zich al richt op andere overheden:
 - De **zienswijze** bij de provincie Limburg vanwege het plan om afvalverwerkingsbedrijf CFS in Weert een vergunning te verlenen om PFAS te lozen op het riool.
 - De last onder **dwangsom aan Defensie** als ze niet stopt met PFAS lozingen⁷.
- In meerdere waterschappen deze motie ter tafel zal komen.

Overwegende dat:

- Het vervelend is dat overheden op deze manier met elkaar om moeten gaan, maar de ervaring met jeugdzorg leert dat juridische druk soms het enige middel is dat nog werkt⁸.
- Als er een nationaal actieplan komt, worden we niet meer gehinderd in onze wettelijke taak. De kosten zullen minder oplopen, o.a. doordat we PFAS minder hoeven te zuiveren en waterlopen minder hoeven te saneren⁹ wat voordeel oplevert voor onze inwoners.
- Door aan te sluiten bij deze claim een verbod op PFAS kan worden afgedwongen.

Roept het Dagelijks bestuur op:

- Onze juristen (of huisadvocaat) uiterlijk kwartaal 1 2026 te laten spreken met Knoops advocaten en zich te laten informeren over hun PFAS-zaak tegen de Staat¹⁰.

⁵ https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/brieven_regering/detail?id=2025Z06796&did=2025D15633

⁶ <https://keesthies.com/2025/06/18/in-denemarken-wacht-men-niet-op-stroperig-europa/>

⁷ <https://www.waterforum.net/54551-defensie-weigert-pfas-lozing-te-stoppen-bij-voormalige-vliegbasis-de-peel/>

⁸ <https://www.gemeente.nu/sociaal/rechtszaak-gemeenten-tegen-kabinet-van-de-baan-na-akkoord-over-compensatie-jeugdzorg/>

⁹ <https://www.hhdelfland.nl/actueel/nieuwsoverzicht/2025/september/delfland-meet-opnieuw-hoge-pfas-waarden/>

¹⁰ <https://knoopsadvocaten.nl/pfas-zaak/>

- Wanneer na overleg met Knoops blijkt dat een rechtszaak vanuit de waterschappen om landelijke maatregelen tegen PFAS af te dwingen realistisch is, hiertoe stappen te zetten.
- Te verkennen of wij alle eigen juridische mogelijkheden volledig hebben benut.
- Parallel aan deze verkenning zowel de minister als de Tweede Kamerfracties nogmaals aan te sporen tot een landelijk PFAS-verbod, waarbij we duidelijk maken dat we genooddaakt zijn om juridische stappen voor te bereiden, omdat al onze noodsignalen niet hebben geholpen.

En gaat over tot de orde van de dag.

De fractie Partij voor de Dieren, de heer Rick van de Pol

De fractie Partij voor de Dieren, mevrouw Corine Vos

De fractie AWP, de heer Henk Siroen

De fractie BBB, de heer Bernard Buis

De fractie BBB, de heer Antoine Aarts

De fractie BBB, mevrouw Jolanda Nooijen

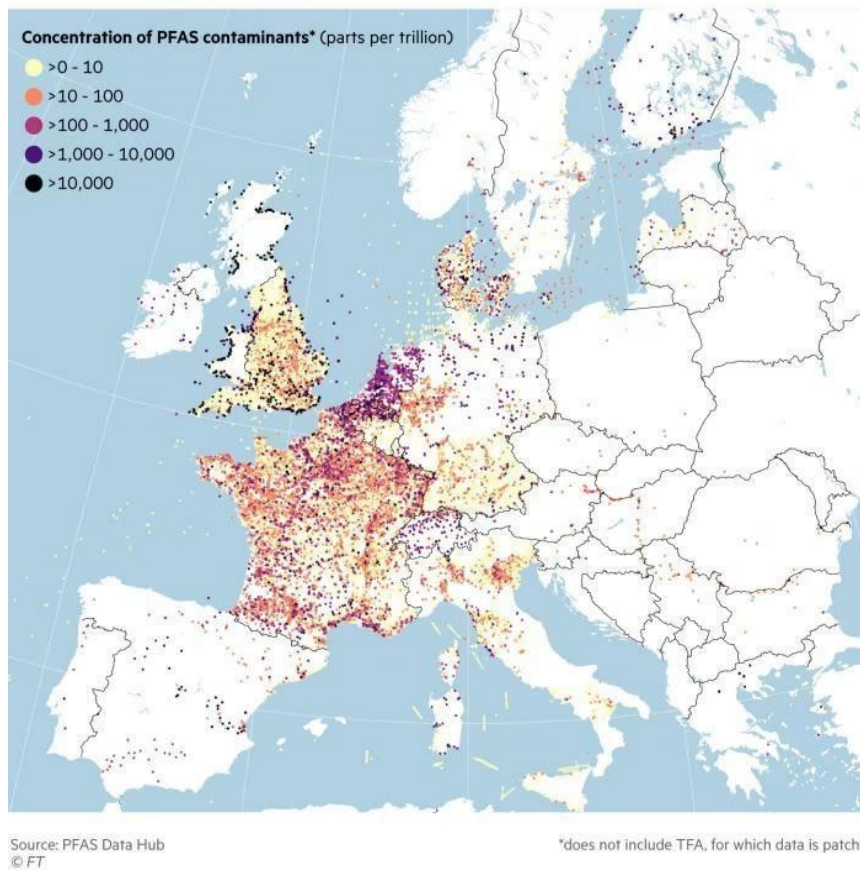
De fractie BBB, mevrouw Marianne Rijken

De fractie BBB, mevrouw Dorinne Swinkels

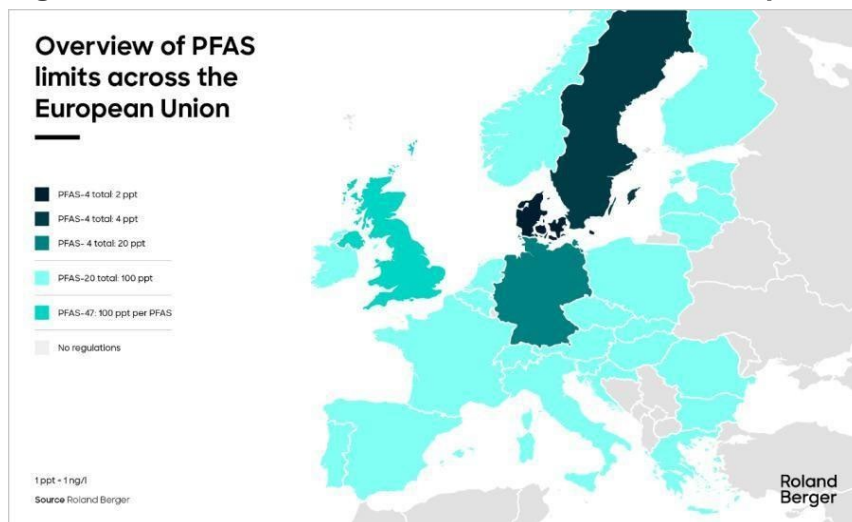
De fractie BBB, de heer Marcus Janssen-Brokken

Figuur 1: Verspreiding PFAS (Financial Times exclusief TFA)

'Forever chemical' pollution across Europe

Figuur 2: Verschil in PFAS normconcentraties in Europa¹¹

¹¹ <https://www.rolandberger.com/en/Insights/Publications/Opportunities-challenges-in-new-regulations-of-forever-chemicals.html>